

MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTI INGLIZ TILI PEDAGOGLARINING KORPORATIV MADANIYATI.

Dr. Jalilov Olimjon Mukhidinovich

Nasrullayeva Sojida Farxod qizi

Jizzax davlat pedagogika university

O'qituvchi +998933036514

Annotatsiya:

Maktabgacha yoshdagi bolalarning jamiyatning individual a'zolari sifatida rivojlanishiga ta'sir ko'rsatadigan pedagoglarning boshqaruv darajasini va pedagogik muvofiqligini oshirish uchun maktabgacha ta'lim sohasida korporativ madaniyatni joriy etish zarurdir. Maktabgacha ta'lim muassasasi ma'muriyati va uning korporativ madaniyati hodisalarini aniqlash maqsadida xorijiy ilmiy adabiyotlar tahlil qilinib fikr mulohazalar bayon etildi.

Kalit so'zlar: maktabgacha ta'lim, madaniyat, korporativ madaniyat, xul-atvor, qadriyatlar, axloq, jamoa, pedagogik jarayon.

Bolalar bog'chasidagi korporativ madaniyat - bu tashkilot tuzilmasi a'zolari o'rtasidagi shaxslararo aloqalardan kelib chiqqan qoldiqlar, me'yorlar va gipotezalar to'plamidir. "Madaniyat" atamasi hamma joyda mavjud bo'lgan turmush tarzi yoki qadriyatlar qatorini ifodalaydi. amalga oshirilganda, hokimiyatni amalga oshirish, pedagoglar va bolalarning mukofotlari va imtiyozlari va intizomni qanday tatbiq etish kerak. Ishlarni rasmiylashtirish uchun qanday qadamlar qo'yilishi kerak, qanday tayyorgarlik ko'rish kerak, muvofiqlik va ixtirochilikni guruhlashda rahbarlar o'z qo'l ostidagilardan izlaydilar. Madaniyatni idrok etish ko'pincha haqiqiy tashkilotda seziladi. Ishchi kuchining turi, ularning kasbiy maqsadlari, jamiyatdagi mavqei, xodimlar tomonidan qo'lga kiritilgan ta'lim malakasi - barchasi madaniyatning namoyon bo'lishi hisoblanadi. Umumiy qadriyatlar va me'yorlar, o'zaro rozilik, bayramlar va ananaviy marosimlar tushunchalari. madaniyat xarakteri haqidagi fikrlarimizni rag'batlantiradi. Madaniyatni tahlil qilishda turli xil tushunchalar mavjud. Madaniyat ko'plab tarkibiy qismlardan iborat bo'lib, ular noto'g'ri qarashlar va qulayliklar miqyosida tenglashtiriladi. Jamiyat tashkilotlarining tegishli ob'ektlari va boshqa muhim ifodalari va shaxslararo aloqa vositalari madaniyatning asosiy tarkibiy qismlaridan iborat bo'lishi mumkin.

Madaniyat - bu tashkilotning sheriklari o'rtasida umumiy bo'lgan normalar, qadriyatlar, gipotezalar, tegishli ob'ektlar mavjud bo'lgan qism bilan bog'liq bo'lgan ijtimoiy jarayondir. Ushbu tarkibiy qismlar sheriklar ularni tushunadigan tarzda tushunishlari darajasida farqlanadi.

Maktabgacha ta'lim muassasasini boshqarishda korporativ madaniyatni o'rganish uning har bir elementiga xos bo'lgan o'ziga xos xususiyatlarni hisobga olishni talab qiladi, unga muvofiq kelajakda turli xil madaniy jabhalardada amaliyotlarni taqqoslash imkoniyati taqdim etiladi. Boshlash uchun, maktabgacha ta'lim paradigmasida boshqaruv modeli o'ziga xos xususiyatlarga ega. Asosiy maktabgacha ta'lim muassasasining boshqaruv modeliga qo'yiladigan talablar ta'lim muassasasi tez o'zgarib turish qobiliyatiga ega ijtimoiy-iqtisodiy va pedagogik sharoitlar, uning ochiqligi, bu boshqaruv sub'ektlariga yangi integratsiya qilish imkonini beradi tuzilmalar va tarkibni tizimga o'z vaqtida kiritish; bundan mustasno maktabgacha ta'lim muassasalari boshqaruvidagi taqlidlarga, ijodkorlikni rag'batlantirishga, qat'iy qoidalarga barham berish bo'ladi. Ta'lim muassasasining xodimlari rivojlanishini ta'minlash uchun doimiy o'zgarishlarga e'tibor qaratish lozim. Pedagogik jarayonni tashkil etish muayyan o'zaro bog'liq elementlardan tashkil topgan murakkab tizim hisoblanadi. Maqsadlar, vazifalar, vositalar, shakllar, usullar, boshqaruvning predmeti va ob'ekti, uning faoliyatini belgilovchi tamoyillar va funktsiyalar ana shunday elementlardir. Ta'kidlash joizki, Maktabgacha yoshdagi bolaning shaxsiyatining rivojlanishi maktabgacha ta'lim muassasasida ma'muriy harakatlar amalga oshirilganda eng muvaffaqiyatli amalga oshiriladi.

Ta'lim muassasasi pedagoglarning bolaga uni rivojlantirish va yaratishda pedagogik yordam ko'rsatish, o'qitish usullarini takomillashtirish va ta'lim muassasasi uchun o'z boshqaruv konsepsiyasini amalga oshirish istagi bilan birlashtirilgan. Bunday kontsepsiyani amalga oshirish ko'p jihatdan boshqaruv tamoyillari to'plamiga bog'liq. Boshqaruv tamoyillari - boshqaruv sub'ektini o'z faoliyatida boshqaradigan, uni muayyan ijtimoiy-iqtisodiy sharoitlarda amalga oshiradigan asosiy qoidalar: maqsadlarni belgilash, murakkablik, demokratlashtirish, ta'lim modellarini psixologiyalashtirish. Shu nuqtai nazardan, maktabgacha ta'lim muassasasida korporativ madaniyatni hisobga olish kerak, chunki boshqaruv sub'ekti ham uning yaratuvchisi, ham tashuvchisi hisoblanadi. Korporativ madaniyatda maktabgacha ta'lim muassasalarining madaniyat xususiyatlari taqdim etilayotgan ta'lim tashkilotining o'ziga xos mohiyatini, uning

boshqalaridan hozirgi farqlarini aniqlash imkonini beradi; taqdim etilgan tashkiliy madaniyat doirasida ma'muriy harakatlar cheklovlarini aniqlash; pedagogik jamoaning muayyan innovatsiyalarga munosabatini va o'zgarishlarga qarshi kurash darajasini oldindan bilish; deyarli barcha nizolarning haqiqiy sababini aniqlash; boshqa tashkilotlarning eksperimentini taqdim etilgan jamoaga tatbiq etish jihatlarini olishdir.

Maktabgacha ta'lim muassasasida korporativ madaniyat ikki yo'nalishda rivojlanishi mumkin: tashqi va ichki. Tashqi boshqaruv - bu bolalar bog'chalarining o'sib borayotgan raqobatiga, ya'ni kompaniyaning faollashuviga qarshi turish uchun kompleks chora-tadbirlardan foydalanish. Ichki soha - korporativ pedagogik qadriyatlarni, standartlarni joriy etish pedagogik munosabatlar, tegishli axloqiy va ruhiy muhitni ta'minlaydigan ta'sirchan ta'lim madaniyati, maktabgacha ta'lim tashkiloti xodimlari o'rtasida kasbiy g'ururni uyg'otadigan, bolalar bog'chasi va jamoada ijobiy sharoitlarni ta'minlaydigan ijodiy muhit hisoblanadi.

Shunday qilib, ushbu tadqiqotda korporativ madaniyat ko'rib chiqildi maktabgacha ta'lim tashkiloti ma'muriyati ikki bosqich. Tadqiqotning empirik qismini bajarish uchun aniqlash maqsadida xorijiy ilmiy adabiyotlar tahlil qilindi maktabgacha ta'lim muassasasini boshqarishga xos bo'lgan o'ziga xos xususiyatlar muassasalar va korporativ madaniyatning mavjudligi ushbu tashkilotning asosiy tamoyoli hisoblanadi. Shu munosabat bilan, ta'lim tashkilotining korporativ madaniyati juda katta ta'lim va ta'lim salohiyatiga ega, chunki u ma'lum bir qadriyatlar tizimiga ega. Korporativ madaniyatning asosiy xususiyati shundaki, tashkilotning har bir a'zosi kompaniya qadriyatlarini baham ko'rishi kerak. Bundan korporativ madaniyatning tarkibiy qismlari kelib chiqadi:

1. Asosiy taxminlar va e'tiqodlar. Qaror qabul qilishda tashkilot a'zolariga yo'l-yo'riq ko'rsatadigan narsa;
2. Qadriyatlar va e'tiqodlar tashkilot madaniyatining shakllanishi va rivojlanishiga ta'sir qilish mexanizmi sifatida ishlaydi;
3. Korxonada madaniyatining ramzlari yoki tashqi ko'rinishlari.

Korporativ madaniyatning o'zi tashqi va ichki muhit ta'siri ostida shakllanadi. Tashqi muhit korxonada o'zgartira olmaydigan, lekin o'z faoliyatida hisobga olishi kerak bo'lgan omillarni o'z ichiga oladi, bunday omillarga quyidagilar kiradi: ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish darajasi, mamlakatdagi demografik vaziyat, iqtisodiyot, lekin ichki muhit tashkilotning siyosatiga bog'liq bo'lib, boshqaruv tuzilmasi, kadrlar

tayyorlash va malakasi, ishda qo'llaniladigan texnologiyalar, maktabgacha ta'lim muassasasi ichidagi aloqalar va xodimlarni rag'batlantirish kabi omillarni o'z ichiga oladi. Tashqi va ichki muhit bilan bog'liq muammolarni hal qilishning asosiy usuli - bu ijtimoiy mas'uliyatni anglash va xizmatlar ko'rsatish sifatiga ham bogliqdir.

Korporativ madaniyatning tarkibiy qismlari quyidagilardir: missiya, qadriyatlar, ramzlar, tashkilotning korporativ hodisalari va hamda korporativ madaniyatni shakllantirishda quyidagi shartlar ta'kidlanadi:

- axborot muhiti; tashkilotning nufuzi;
 - har bir xodimning shaxsiy nuqtai nazarini ko'rish;
 - ijtimoiy kafolatlar;
 - qulay mehnat sharoitlari;
 - xodimlarning ishini psixologik qo'llab-quvvatlashning yuqori darajasi;
 - tashkilotda ijobiy an'analarning mavjudligi, korporativ marosimlar va boshqalar.
- Xulosa qilib aytishimiz mumkinki, maktabgacha ta'lim muassasasining korporativ madaniyati - bu maktabgacha ta'lim muassasasi faoliyatining sifatini, o'qituvchilar, ota-onalar, xodimlarning individual faoliyat uslubini ta'minlaydigan munosabatlar, aloqalar tabiatini belgilaydigan jamoaviy qadriyat. ta'lim tashkilotining umumiy korporativ imidjidir.

Pedagoglarning qadriyatlar tizimini bilishi va tashkilotdagi o'rni va rolini aniqlash qobiliyati ularga jamoaning har bir a'zosining g'oyalarini tashkilot faoliyatiga mos ravishda birlashtirishga imkon beradi. Pedagoglar o'rtasida yuqori darajadagi o'zini o'zi nazorat qilish menejerga vakolatlarni topshirishga imkon beradi va topshiriqlarning sifatli va o'z vaqtida bajarilishiga to'liq ishonch hosil qiladi. O'zaro yordam bolalar bog'chasi o'qituvchilarini birlashtiradi va birlashtiradi va umumiy ishga daxldorlik tuyg'usini yaratadi. Rahbarlik uslubini to'g'ri tanlash xodimlarda bog'chaga daxldorlik va undan faxrlanish tuyg'usini shakllantiradi. Turli xil odamlardan xodimlar yagona jamoaga - tashkilotga aylanadi.

Adabiyotlar ro'yxati:

- 1.Zinsser KM, Curby TW Maktabgacha tarbiyachilarning hissiy yordamini markaz iqlimining funktsiyasi sifatida tushunish. SAGE ochiq. 2014; 4 (4): 1–9. DOI: 10.1177/2158244014560728

2. Decker-Vudrou L. O'qituvchilarning ichki profillari va bolalar bog'chasida o'qituvchi va bolaning o'zaro munosabatlari sifati o'rtasidagi munosabatlar // Bolalik ta'limida tadqiqot jurnali. 2018. jild. 32, 1-son. 32–51-betlar.

3. Shein E. H. Tashkilot madaniyati va etakchilik: trans. ingliz tilidan / ed. V. A. Spivak. Sankt-Peterburg: Pyotr, 2002. 336 b.

4. Jalilov Olimjon Mukhidinovich. (2023). SYSTEM FOR DEVELOPING AND IMPROVING THE MAIN COMPONENTS OF THE COMPETENCY-BASED APPROACH. British Journal of Global Ecology and Sustainable Development, 21, 43–47. Retrieved from

